

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

**VERY IMPORTANT
PERSONS**

=

**OPPILAAT, JOTKA
OPPIMISENSA JA
KOULUNKÄYNTINSÄ
TUEKSI
TARVITSEVAT
VAATIVAA
ERITYISTÄ TUKEA.**

MONIALAINEN YHTEISTYÖ – varhainen puuttuminen

- 9.00 Aamukahvia ja ilmoittautuminen - Morgonkaffe och anmälning
- 9.30 Tervetuloa - Välkommen!
Opetusneuvos Pirjo Koivula, OPH
- 9.45 Palvelupolun kuvaus lapselle, jolla on vaativan erityisen tuen tarpeita - Beskrivning av servicesstigen för ett barn som har behov av krävande särskilt stöd
Esittelyssä varhaiskasvatuksen, koulun, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen palvelukuvaukset.
- 11.45 Lounas - Lunch
- 12.30 Kurkistus toimintakyvyn, koulunkäyntikyvyn sekä koulupoissaolojen arviointeihin -
Vi tittar lite på verksamhetsförmågan, förmågan att gå i skola och utvärdering av skolfrånvaron
- 12.45 Vaativan erityisen tuen palvelut - Tjänster för krävande särskilt stöd
a) Mitä vaativan erityisen tuen palveluja on alueella tarjolla
b) Ketä ammattilaisia työskentelee vaativan erityisen tuen lapsiasiakkaiden kanssa eri hallintokunnissa kunnassa ja maakunnassa.
c) Mitä palveluja / ammattilaisia puuttuu/voisiko toimintoja organisoida toisin?
- Työskentelyä kunnittain / maakunnittain.
- 14.00 Kahvi / tee työskentelyn lomassa - kaffe och te i samband med arbete
- 14.30 Alueellisia varhaisen puuttumisen tai tuen malleja, menetelmiä tai toimivia käytänteitä -
Lokala modeller, processer eller fungerande praxis för tidigt ingripande eller stöd
TAHO-auto, Jari Husu, Lappeenranta
Ote- opetus- ja ohjausmalli, Taina Torniainen, Helsinki
Nimi puuttuu vielä, Albrecht Daniel, Esbo
- 15.10 Loppuyhteenveto ja VIP-toiminta keväällä 2019 - sammandrag och VIP verksamhet våren 2019
Johtava rehtori Anne Vierelä, Valteri

PÄIVÄN TAVOITE – DAGENS MÅL

on hahmottaa vaativan erityisen tuen tarjonta sekä keskeisimmät kehittämiskohteet.

Innovoidaan ideoita ja suunnitelmia vaativan erityisen tuen kysynnän ja tarjonnan joustavammaksi kohtaamiseksi sekä ennaltaehkäisevän työn mahdollistamiseksi edellisten tapaamisten ryhmätöitä hyödyntäen.

Päivän tuotostavoitteena on **alueellisen palvelutarjonnan tunnistaminen – att igenkänna det regionala tjänsteutbudet**

*****

Tehtävänä oli selvittää kuntasi oppilashuollon ohjausryhmän kokoonpano sekä miten ohjausryhmä arvioi oppilashuollon toimintaa ja

millainen on vaativaa erityistä tukea tarvitsevan oppilaan palveluprosessi kuntasi oppilashuollossa – ta reda på hurudan stödprocessen i din kommuns elevvård är för en elev med krävande särskilt stödbehov.

Ajatuksia oppilashuoltotyöstä - tankar om elevvårdsarbete

tystnadsplikt onko riittävän nopea vaihteleva saatavuus oppilas mukaan yhdessä tulevaisuus
förebyggande individen verkosto nätverksarbete attityd
riittämätöntä... tillsammans värdering kuuluu kaikille prioritering huoltaja mukaan
verkkotot mångprofessionellt moniammatillisuus
tärkeää yhteistyö
konsultaatio tärkeä haltande stöd hektistä haltar
gemensamt arbete yhteisöllisyys mångfacetterat
hjälp liikaa töitä tutkimukset samarbete yhteistä
kaikille oppilaille tarpeellinen c tuki hyvinvointi för elevens bästa jakaminen
elevens bästa ennaltaehkäisy struktur
ammattillisuus kokonaisvaltaisuus tärkeitä! monialaisuus oppilaan oikeus! välittäminen osallistaminen välmående turvallisuus
tärkeää! kaikkien työtä huoli puheeksi osaaminen

**Palvelupolun kuvaus lapselle,
jolla on
vaativan erityisen tuen
tarpeita
- beskrivning av servicestigen**

*Varhaiskasvatus -
Småbarnsfostran*

Koulu - skola

*Erikoissairaanhoito -
specialsjukvård*

*Sosiaalitoimi -
socialverket*

MUSTAT AUKOT: MIKÄ TOIMII HUONOSTI/EI TOIMI?

- **Vastuu - ansvar**
- **Nivelvaihe - övergångar**
- **Tiedonsiirto - informationsöverlåtelse**
- **Monialaisuus / moniammatillisuus-
mångprofessionellt arbete**

KURKISTUS TOIMINTAKYVYN, KOULUNKÄYNTIKYVYN SEKÄ KOULUPOISSAOLOJEN ARVIOINTEIHIN

- TOIMINTAKYKYARVIO

Toimintakykyarvio.fi

- KOULUNKÄYNTIKYKY

Anita Puustjärvi

- KOULUPOISSAOLOJEN SEURANTA JA NIIHIN PUUTTUMINEn

Christine Söderek

Poissaoloihin puuttuminen kunnissa

**HUOLI
HERÄÄ!**

Hälyyttävä määrä
poissaoloja (30-50h),
kunnalliset mallit

Koulupalaveri

Yksilöllinen
oppilashuolto;
Yhteydet
sosiaalitoimeen,
lastensuojeluun,
erikoissairaanhoidon

Opetuksen räätälöinti
(E erityiset painoalueet,
Pol18§, VSOP);
Pienluokkasijoitukset;
yksilölliset terapiat
yms.

Sairaalaopetus;
Kotiopetus;
Sijoitus kodin
ulkopuolelle

SRAS

School Refusal Assessment Scale (Kearney 2007)

Koulupoissaolokysely

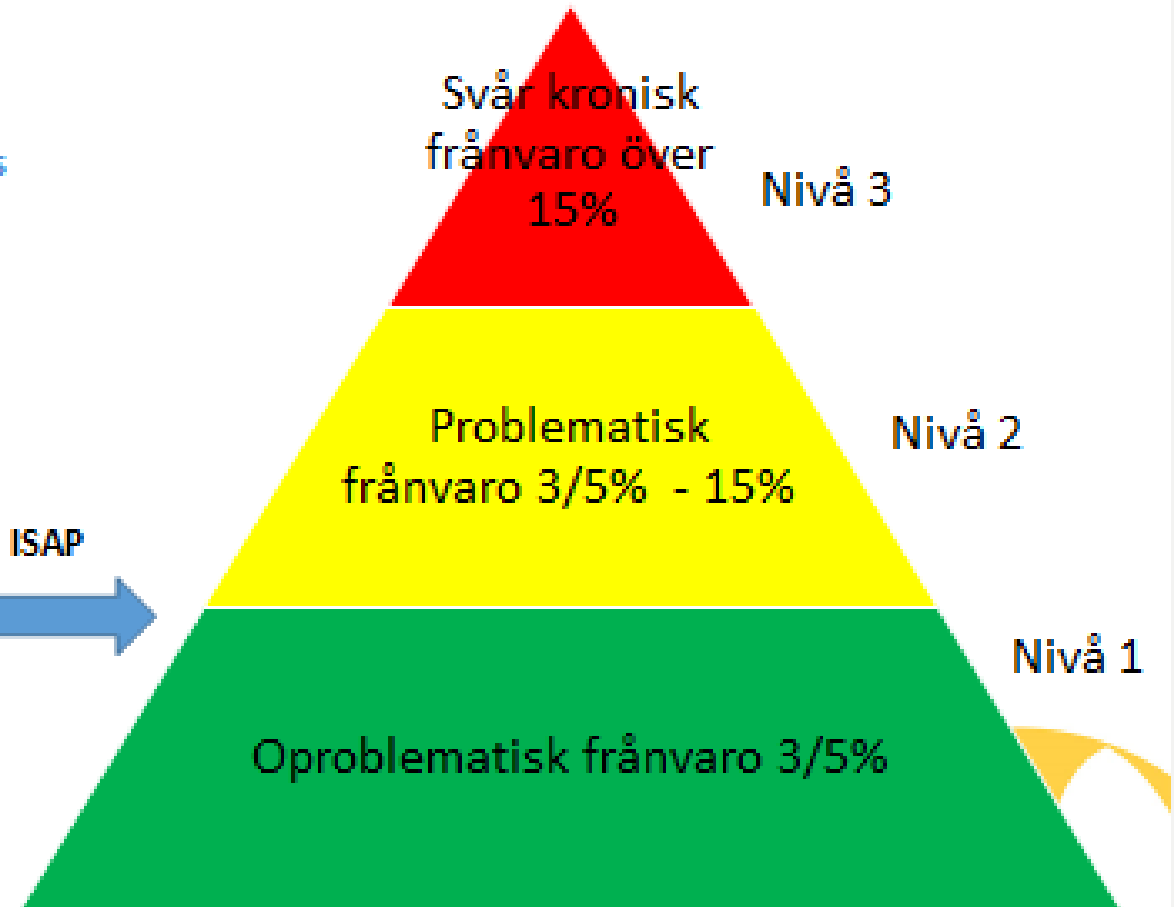
- Pyritään selvittämään mistä poissaolo johtuu
- 24 kysymystä, jotka pisteytetään ja saadaan suoraan näkymä ko. syihin
- Ei sisällä ympäristöön tai kiusaamiseen liittyviä asioita
- Käännetty osana pääkaupunkiseudun LAPE-työskentelyä
- Pilotoitu keväällä 2018
- Tulossa julkiseksi

ISAP (Knollmann, M. 2018)

Inventory of School Attendance Problems

- Tar hänsyn till både familj och skolmiljön
- 48 frågor
- Kan användas för att kartlägga orsaker till frånvaron
- Eleverna utvärderar både svårigheten av symptomen och påverkan till skolgång
- Validerat för 8-19 åringar
- Översattas till finska som en del av Tuuve- och MonniOnline-projekt
- Pilotiseras på våren 2019

ISAP

Muk. Skedgell & Kearney 2016

**YHTEINEN
TYÖSKENTELY**

**GEMENSAMT
ARBETE**

Asikkala, Hartola,
Heinola, Hollola,
Kärkölä, **Lahti,**
Orimattila, Padasjoki ja
Sysmä

Imatra, Lappeenranta, Lemi,
Luumäki, **Parikkala,** Rautjärvi,
Ruokolahti, Savitaipale ja
Taipalsaari

Askola, Espoo, Hanko, Helsinki, Hyvinkää,
Inkoo, **Järvenpää,** Karkkila, **Kauniainen, Kerava,**
Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa,
Myrskylä, **Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen,**
Porvoo, Pukkila, Raasepori, Sipoo, Siuntio,
Tuusula, Vantaa ja Vihti

Kouvola, Kotka, Hamina,
Iitti, Pyhtää, Miehikkälä ja
Virolahti

VAATIVAN ERITYISEN TUEN PALVELUJEN KARTOITUS

- a) Mitä vaativan erityisen tuen palveluja on kunnassa tarjolla**
- b) Ketä ammattilaisia työskentelee vaativan erityisen tuen lapsiasiakkaiden kanssa eri hallintokunnissa kunnassa ja maakunnassa?**
- c) Mitä palveluja / ammattilaisia puuttuu/voisiko toimintoja organisoida toisin?**

Kirjaukset oman kunnan palveluista ja toteuttajista linkin kautta 4.12.18 mennessä.
27.11.2018

RYHMÄJAKO - GRUPPINDELNING

KYMENLAAKSO (9)

OLLILA

- Kouvola; Terttu Hänninen, Outi Pasi, Elisa Antila
- Kotka; Minna Turpeinen, Minna Sundholm, Mari Huopainen
- Hamina; Paula Melartin, Kirsi Fincke
- Iitti; Mikko Kuoppala

ETELÄ-KARJALA (5)

OLLILA

- Imatra; Minna Leinonen, Merja Mannerkoski, Sirkka Beloff-Kopperi
- Lappeenranta; Jari Husu
- Parikkala; Anna-Liisa Pekonen

UUSIMAA/NYLAND 1 (18)

LINUS

- Hanko/Hangö; Timo Leijon
- Raasepori/Raseborg; Kenneth Carlborg, Mia Haglund, Jyrki Buckman
- Lohja/Lojo; Maarit Lindman, Jaana Törnqvist, Ulla Lehtinen
- Kauniainen/Grankulla; Christine Söderek, Merja Haikarainen, Kaj Lähteenmäki

- Kirkkonummi/Kyrkslätt; Helena Björkvist, Anne Gerlander
- Vihti; Jani Méling, Reetta Knuuttila, Orvokki Eshetiwy, Leena Osola
- AVI; Kirsi Saarinen
- LAPE; Laura Yliruka

UUSIMAA/NYLAND 2 (23)

EDISON

- Espoo/Esbo; Mari Silvennoinen, Anne Suomala, Miia Loisa-Turunen, Seppo Salminen, Miia Puistolahti, Anna Kunnari, Outi Saloranta-Eriksson, Kirsi Lomma
- Helsinki/Helsingfors; Heidi Roponen, Kari Lappi, Janette Stenroos-Ek, Carita Glasgow, Piia Paakkari, Taina Torniainen, Johanna Helenius, Susanna Huju, Elina Kontu, Mikko Suonsyrjä, Taru Antila,
- Vantaa/Vanda; Pia Hakkari, Taru Asikainen, Mikaela Sandman, Kati Kaplin-Sainio

UUSIMAA/NYLAND 3 (12)

BELL

- Järvenpää; Tiina Erkkilä-Vahtera, Teija Sahlström
- Loviisa/Lovisa; Lena-Maija Pernu, Peter Salminen, Tuula Åminne
- Nurmijärvi; Päivi Luoma, Riina Kontro,
- Pornainen; Jari Väre
- Porvoo/Borgå; Katja Helenelund
- Tuusula; Helena Palola, Reija Laine
- AVI; Heli Heimala

PÄIJÄT-HÄME (5)

EDISON

- Asikkala; Olli Murto
- Hollola; Marko Nyqvist
- Lahti; Leena Ottela, Regina Leppänen
- Orimattila; Päivi Tuomala

INSTRUKTION

- a) Vilka tjänster finns inom området för krävande särskilt stöd finns i regionen och
- b) Vilka yrkesgrupper arbetar med barn som har krävande särskilt stöd inom arbetsgrupper i kommuner och landskap
- c) Vilka tjänster/yrkesrepresentanter saknas/kunde man organisera verksamheten på annat sätt?

Skicka svar senast den 14.12.

ALUEELLISIA VARHAISEN PUUTTUMISEN TAI TUEN MALLEJA, MENETELMIÄ TAI TOIMIVIA KÄYTÄNTEITÄ

- **TAHO-auto**

Jari Husu, Lappeenranta

- **Ote- opetus- ja ohjausmalli**

Taina Torniainen, Helsinki

- **"Coachlärarna, Svenska Bildningstjänster, Esbo"**

Daniel Albrecht & Anton Ekström

TUVET – HANKE

tutkimusperustainen vaativaan erityiseen tukeen liittyvän osaamisen vahvistaminen
opettajankoulutuksessa ja täydennyskoulutuksessa

Taustaa

- Liittyy hallituksen Uusi peruskoulu -kärkihankeeseen, jonka tavoitteena on uudistaa peruskoulua, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista
- Hankkeen kesto **1.12.2018-30.6.2021**
- Hankeen toimijat: **Itä-Suomen yliopisto, koordinaattorina ja Helsingin ja Jyväskylän yliopistot partnereina**
- Tiivis yhteistyö Valteri- ja VIP-verkoston kanssa

Tavoitteet

- **Tuottaa** tutkimukseen perustuvaa tietoa, sisältöjä ja malleja vaativaan erityiseen tukeen ja siihen liittyvään moniammatilliseen yhteistyöhön perusopetuksen opettajankoulutukselle ja täydennyskoulutukselle
- **Kehittää** opettajankoulutusten ja työssä olevien opettajien vaativan erityisen tuen osaamista
- **Tukea** kansallisen vaativan erityisen tuen ohjaus- ja palveluverkoston eli VIP-verkoston toimintaa

Toimenpiteet

- Tutkimustiedon kokoaminen ja levitys vaativan ja erityisen tuen pedagogisista ratkaisuksista
- **Vaativan erityisen tuen sisältöjen kehittäminen osana opettajien pedagogisten opintojen ja erityisopettajien koulutusta**
- Tutkimusperustaisen **moniammatillisen yhteistyömallin kehittäminen ja kokeilu opettajankoulutuksessa** yhteistyössä VIP-verkoston kanssa
- Vaativan erityisen tuen toimijoiden tutkimusperustainen **täydennyskoulutus**
- Arvioinnin kerääminen hankkeen tulosten hyödynnettävyydestä VIP-verkostolta
- Hankkeessa kehitettävien opintojaksojen ja täydennyskoulutuksen arviointi

HYKS ALUEEN KEVÄT 2019 – HUS OMRÅDET VÅREN 2019

Raasepori – Raseborg 12.3.2019

Lahti 7.5.2019

Vaativan erityisen tuen palveluiden kartoitus valmiina 14.12.18

Linkki kysymyksiin: <https://www.lyyti.fi/questions/65133706e4>

Surround yourself with people that push to do better.
No drama or negativity.
Just higher goals and higher motivation.
Good times and positive energy.
No jealousy or hate.
Simply bringing out the absolute best in each other.

-Warren Buffett-